

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОСТІР

Українські реалії: досвід трансформацій

Матеріали
V Міжнародної науково-практичної конференції
м. Хелм, 28 листопада 2016 р.

Akademia nauk
Wyższej edukacji Ukrainy;
Narodowy związek
dziennikarzy Ukrainy;
Instytut dziennikarstwa KNU
im. Tarasa Szewczenka;
Kolegium prasy i telewizji
(Ukraina)

Wyższa Szkoła Stosinków
Międzynarodowych i
Komunikacji Społecznej
w Chełmie;
Akademia Pomorska w Słupsku;
Międzynarodowa organizacja
dziennikarzy "4 władza"
(Polska)

Академія наук
Вищої освіти України;
Національна спілка
журналістів України;
Інститут журналістики КНУ
ім. Тараса Шевченка;
Коледж преси та
телебачення (Україна)

Вища школа міжнародних
відносин та суспільних
комунікацій у м. Хелм;
Поморська Академія
в м. Слупськ;
Міжнародна організація
журналістів "4 влада"
(Польща)

INFORMACYJNY OBSZAR

Ukraińskie realia: doświadczenie transformacji

**Materiały piątej międzynarodowej
naukowe-praktycznej konferencji**

Chełm,
2016

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОСТІР УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ: ДОСВІД ТРАНСФОРМАЦІЙ

**Матеріали п'ятої міжнародної
науково-практичної конференції**

Хелм,
2016

УДК 35.078.3-021.3:311.21-044.922 (477)
ББК 67. 9 (4 УКР)

Інформаційний простір. Українські реалії: досвід І 74 трансформацій: Матеріали V міжнар. наук.-практич. конфер. (м. Хелм, Польща 28 листопада 2015 р.): україномовний варіант / За заг. ред. О. Є. Бухтатого, О. В. Радченка – Хелм : Вид-во ВШМВСК, 2016. – 160 с.

Збірка матеріалів конференції представляє наукове бачення стану розвитку українського інформаційного простору, зокрема, представлено Концепцію подальшого розвитку української інформаційної сфери, ключових галузей засобів масової інформації, медіа-освіти та протидії агресивній пропаганді. Основною ідеєю конференції є побудова ефективного механізму взаємодії у триаді «влада–суспільство–медіа».

УДК 35.078.3-021.3:311.21-044.922 (477)
ББК 67. 9 (4 УКР)

© Вид-во ВШМВСК, 2016

ЗМІСТ

<i>Набруско Віктор</i> Проблеми інформаційної політики як фактор загроз демократичних трансформацій українського суспільства	5
<i>Шпак Віктор</i> Інноваційна перебудова видавничої справи ..	10
<i>Арзянцева Дар'я</i> Інформаційно-аналітичне забезпечення взаємодії влади і бізнесу у сфері соціальних інвестицій	22
<i>Білинська Марина</i> Інноваційна освіта державних службовців в умовах глобальних викликів	31
<i>Бондар Юрій</i> Міжнародна професійна співпраця в інформаційній сфері як чинник суспільних демократичних змін ..	34
<i>Бухтатий Олександр</i> Дослідження питання державної підтримки друкованих засобів масової інформації в Україні: зміна парадигми в умовах інформаційної агресії	48
<i>Ворона Петро</i> Особливості місцевих виборів 2015 року на Полтавщині: еволюція волевиявлення чи електорального підкupu?.....	62
<i>Довгань Валерій, Захаркевич Наталія</i> Інформаційне забезпечення ухвалення управлінських рішень у галузі ветеринарної медицини України.....	68
<i>Задорожна Оксана</i> Загрози інформаційного простору України як проєвропейської держави	76
<i>Карлов Тимофій</i> Конфліктні поля суперечностей у публічному управлінні	81
<i>Карпеко Надія</i> Механізми підготовки конкурентоздатних фахівців	86
<i>Круглов Віталій</i> Механізми державно-приватного партнерства у сфері логістичної діяльності.....	90
<i>Лаврентій Дмитро, Петраков Сергій</i> Принципи інформаційної взаємодії в процесі державно-приватного партнерства	94
<i>Левченко Сергій</i> Основи соціальної ефективності публічного управління в Україні	98

Євген Романенко,
доктор наук з державного управління, доцент
завідувач кафедри адміністрування Міжрегіональної академії
управління персоналом, м. Київ

Олег Акімов,
кандидат наук з державного управління

ІНФОРМАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИЙНЯТТЯ ДЕРЖАВНО-УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

Інформацію можна розглядати як міру зменшення невизначеності знань щодо соціальної системи при управлінні ними. Процеси управління соціальними системами, їх підсистемами та організаціями передбачає певні алгоритми обробки різних видів інформації, що включають: вироблення інформації у вигляді наукових досліджень, винаходів, узагальнення практичного досвіду в сферах виробництва, освіти, культури, соціально-політичного життя тощо; збір, відбір, оцінювання інформації, необхідної для управління об'єктами; аналітико-синтетична обробка інформації; зберігання та пошук інформації; розповсюдження та використання інформації; контроль за ефективністю використання інформації [1].

Повнота та об'єм інформації, що використовується залежить від об'єктів управління (соціальні групи, громади, території, підсистеми суспільства – економічна, соціальна, політична, соціокультурна); від спектру завдань, які покладені на суб'єкти управління; від масштабу та значення управлінського рішення; від кількості та природи керованих параметрів; від кількості варіантів можливих станів та динаміки об'єктів управління; від величини і природи внутрішніх та зовнішніх чинників; від сукупності показників, що описують та визначають стан об'єкту управління. Управлінська діяльність за своїм змістом є інформаційною, і

включає: одержання, осмислення, систематизацію, збереження, видачу соціальної і, насамперед, управлінської інформації. Основу державного управління складає інформація та результати її обробки (пошук, нагромадження, аналіз, оцінювання, фільтрація, розповсюдження).

Інформаційне забезпечення державного управління, пов'язано, з одного боку, з адекватним визначенням управлінських потреб та інтересів керованих об'єктів, а з іншого боку — з концентрацією і спрямуванням управлінських ресурсів суб'єктів управління на практичну реалізацію цілей і функцій державного управління. Інформація покликана з'єднувати в управлінні об'єктивне й суб'єктивне, нести достовірні дані для надання об'єктивності й дієвості будь-якому управлінському процесу. До інформації для вироблення і впровадження управлінського впливу на об'єкт управління ставляться вимоги щодо актуальності, автентичності, вірогідності, достатності, оперативності, точності та доступності [2].

Актуальність означає, що зібрана інформація щойно з'явилася, відрізняється оперативністю збору і передачі, новизною, відповідає задачам сьогодення і може сприяти їх рішенню. Часто саме актуальність обумовлює можливості ефективного впливу інформації на управлінські дії.

Автентичність обумовлює текстувальне й словесне вираження інформації в зрозумілій людям формі, відповідність їхнім пізнанням в області мови.

Засміченість інформації різними вузькоспеціальними термінами або іноземними, до того ж рідко уживаними словами, ускладнює збагнення й практичне використання інформації. Вірогідність інформації визначається її здатністю фіксувати та відбивати факти, події, причинно-наслідкові взаємозв'язки.

Вірогідність визначає припустимий рівень перекручування інформації, яка надходить, так і результатної, коли ще зберігається ефективність функціонування системи.

Достатність свідчить, що інформація отримана по цілому ряду системно ув'язаних питань, глибоко і всебічно розкриває досліджуваний процес, особливо його внутрішні джерела, рушійні пружини і зовнішні впливи, характеризує процес у цілому, містить передумови для прогнозування і моделювання можливих нових станів даного процесу.

Доступність інформації зв'язана з її відкритістю, гласністю, можливістю її оперативного одержання в потрібному обсязі. Часто буває, що інформація є, але вона закрита і використовується дуже вузьким колом посадових осіб. У такому випадку коефіцієнт її корисної дії дуже низький.

Оперативність відбиває актуальність інформації для необхідних розрахунків і прийняття рішень в умовах, що змінилися. Точність інформації забезпечує її однозначне сприйняття всіма споживачами.

Органи державного управління координують інформаційно-аналітичну діяльність, створюють інформаційні ресурси загального користування, забезпечують інформаційну безпеку, здійснюють інформаційний обмін. Інформаційні потреби центрального і регіонального/місцевого рівня, як правило, перебувають на різних площинах, тому важливим завданням регіонального управління є оптимізація інформаційних зв'язків, зусиль і витрат на забезпечення збирання, оброблення і представлення інформації на центральний рівень державного управління. Управлінська інформація — це необхідна та достатня частина загальної інформації щодо всіх сфер життєдіяльності держави і суспільства, для забезпечення державно-управлінських процесів, з метою формування і реалізації управлінських впливів.

У державно-інформаційному просторі виділяються наступні джерела, що об'єктивно породжують управлінську інформацію:

— законодавчі й інші акти, що дають право державним органам і державним службовцям на прийняття визначених

управлінських рішень або здійснення управлінських дій (рішення та дії з виконання законів й інших нормативних актів);

— звернення громадян у державні органи щодо реалізації своїх законних інтересів і суб'єктивних прав (обслуговування і захист прав і свобод громадян);

— обов'язкові розпорядження, вказівки (директиви), передані по управлінській вертикалі від вищестоящих державних органів до нижчестоящих, які належить виконувати та які забезпечують цілісність системи державного управління;

— факти, відносини, що виявляються в процесах контролю (зворотний зв'язок), що відбивають стан керованих об'єктів, а також рівень функціонування суб'єкта управління;

— кризові (екстремальні) й інші складні ситуації, що потребують оперативного й активного втручання державних органів і посадових осіб (управлінська інформація про стани суспільних процесів). Існування кризових джерел визначає вироблення апріорно необхідних процедур (алгоритмів) управлінських дій. Незважаючи на унікальність кризових ситуацій, повинні бути продумані й відпрацьовані моделі швидкого реагування конкретних державних структур і посадових осіб.

Інформацію класифікують для одержання цінних відомостей щодо даних, які містяться в структурних підрозділах апарату державного управління, рішенню багатьох принципових питань проектування інформаційної системи державного управління й аналізу відповідного забезпечення його структурних підрозділів. Не маючи вичерпних даних про найважливіші властивості та характеристики інформації, не можна оптимізувати її, забезпечувати задану точність, надійність та ефективність використання.

На основі конкретних, локальних класифікацій інформації в структурних підрозділах органів управління можливе її впорядкування на рівні всієї управлінської системи. Підходи тут можуть бути різні:

— з точки зору диференціації офіційної та неофіційної управлінської інформації в структурах державного апарату;

— з позицій аналізу загальних і функціональних показників;

— на базі взаємодії підрозділу з іншими структурами органу управління й поза ним тощо.

При цьому треба виходити з того, що державний апарат є складною динамічною системою, яка здійснює сильний управлінський вплив не тільки на окремі організації та установи, але й на суспільство в цілому. В інформації, що циркулює в державному управлінні і відноситься до його основних цілей і задач, можна виділити: зведення, повідомлення, дані. Важливу підставу для класифікації представляє така ознака, як джерело інформації, причому в цій якості виступають як об'єкт, відображення якого є інформація, так і суб'єкт, що створює і поширює її. У залежності від суб'єкта (конкретного органу управління або його працівника, що одержує, обробляє та розповсюджує інформацію) розрізняють: аналітичну, прогнозну, довідкову, ознайомлювальну, рекомендаційну інформацію.

Важливим є питання про якісний зміст і кількісні потреби в інформації, що циркулює в органах державного управління. Ці аспекти мають найважливіше значення для підвищення ефективності інформаційного забезпечення державного управління. Виокремлюють наступні чинники ефективності державного управління: інформація повинна відповідати балансу цілей, що ставить управлінська структура, і засобам, якими вона має намір їх досягати. Її якісність і достатність дозволяють державній структурі мати перед собою дієвий план, визначати реальні й точні цілі управлінських впливів; наявність механізму взаємодії органу державного управління з постачальниками інформації на основі правових норм, раціональної організації інформаційних потоків, упорядкування процесів її збору і розповсюдження (необхідно передбачити відповідальність за вірогідність, повноту й оперативність інформації, а також її обсяг і

конкретну тематику); систематизація, обробка, акумулювання й експертиза інформації (ця робота може бути покладена на інформаційно-аналітичний відділ установи). Інформаційно-аналітичні служби поряд з визначенням результативності інформації, повинні прогнозувати її вплив на діяльність органу управління. Функції таких служб повинні містити: узагальнення інформації з конкретного питання, що надходить з різних джерел (відкритих і закритих); систематизація оцінок конкретної проблеми, надання споживачу можливих (у необхідних випадках - альтернативних) варіантів підходу до рішення проблеми; формулювання висновків на основі аналізу, пропозицій про політичні й організаційні дії органу управління з розглянутого питання (наприклад, застосування конкретних заходів, або залишення проблеми без уваги). Інформаційна служба повинна відслідковувати інформацію, що надходить до органу управління, і завчасно організувати надходження відсутньої (фактографічної й оцінювальної), а також готувати скорочені документи, що включають опис сутності проблеми, підходи до її вирішення, оптимальний варіант рішення, супроводжуваний прогнозом позитивних і негативних наслідків.

Головною метою системи інформаційного забезпечення державного управління полягає в тому, щоб на базі зібраних вихідних даних одержати вторинну, оброблену інформацію, що є основою для прийняття управлінських рішень. Досягнення цієї мети складається з рішення низки часткових задач, таких, як збір первинної інформації, її класифікація і збереження, розподіл між структурними підрозділами органу управління і його працівниками, підготовка до опрацювання, власне опрацювання (перетворення), надання органу управління в опрацьованому вигляді, забезпечення прямих і зворотних зв'язків у її циркуляції тощо.

Головною умовою побудови ефективної системи державного управління, заснованого на розмаїтості форм власності, принципах громадянського суспільства, широкому розвитку механізмів

самоуправління, повноті прав і свобод особи, головування закону й інших демократичних принципів і цінностей повинно бути створення інтегрованої інформаційної системи державного управління [3]. Інформаційно-технологічні нововведення в державному управлінні повинні мати комплексний характер, зв'язані з одночасним і погодженим використанням інформаційних, організаційних, правових, соціально-психологічних, кадрових, технічних, логіко-семантичних і багатьох інших факторів. Усе це вимагає комплексного підходу, якісної зміни як системи роботи з інформацією, так і функціональної й організаційної структур управління, складу й структури всієї управлінської діяльності, характеру і побудови управлінських відносин та інших управлінських дій. Згідно з концепцією Національної програми інформатизації інформаційне забезпечення стратегічних напрямів розвитку державності, процесів соціально-економічного розвитку досягається шляхом створення і розвитку інформаційно-аналітичних, обчислювальних та автоматизованих систем, центрів і мереж, які забезпечують роботу органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Особливістю завдань цього напрямку є їх складність, пов'язана з необхідністю оброблення великого обсягу різноманітної інформації, що надходить із значної кількості джерел, а також з високими вимогами до швидкості і форми надання, достовірності, актуальності, безпеки інформації.

Таким чином формування сучасної інформаційно-аналітичної та програмно-технічної бази дасть можливість органам державної влади і місцевого самоврядування повно і оперативно аналізувати та оцінювати ситуацію в усіх сферах і галузях діяльності суспільства. Для цього необхідно здійснити інтеграцію вже існуючих інформаційних систем органів державної влади і органів місцевого самоврядування та інформаційних ресурсів, тобто створити єдину інформаційно-телекомунікаційну систему збору, обробки та передачі даних, необхідних для прийняття стратегічно важливих

рішень у сфері економіки, внутрішньої та зовнішньої політики. У сфері правоохоронної діяльності якісно нова організація специфічних режимів зберігання та оброблення інформації, зв'язок з міжнародними правоохоронними органами забезпечать реалізацію активної, наступальної стратегії в боротьбі з правопорушеннями, корупцією, організованою злочинністю, застосування нових інформаційних технологій у розкритті злочинів.

Список використаних джерел:

- В.Попов. Информационное обеспечение управления. - <http://www.inventech.ru/lib/sociolog/sociolog0032/>
- Атаманчук Г.В. Теория государственного управления: Курс лекций.– М.: Юрид.лит.,1997.– 400 с.
- Ревенко В. Информатизация державного управління //Вісник державної служби України. – 1997. - № 4. – С.76-81.